

tepav

türkiye ekonomi politikaları araştırma vakfı

Karadeniz Havzası'nın Küresel Ekonomiye Entegrasyonu

→ Türkiye bu süreçte nasıl bir rol
oynayabilir?

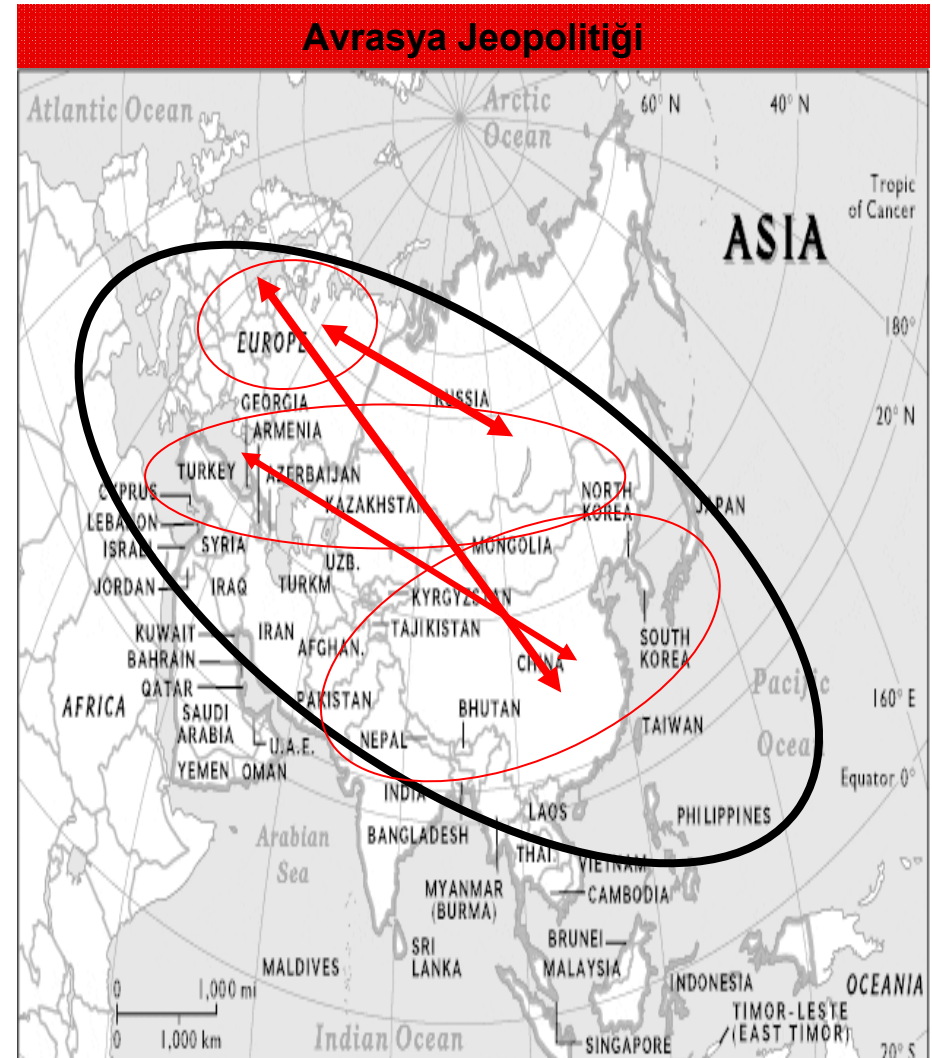
Güven Sak
TEPAV Direktörü

---

5 Şubat 2007, Ankara

Büyük Resmi Görebilmek: Yükselen Güç Asya ile Avrupa Arasında geçiş noktası olarak Karadeniz

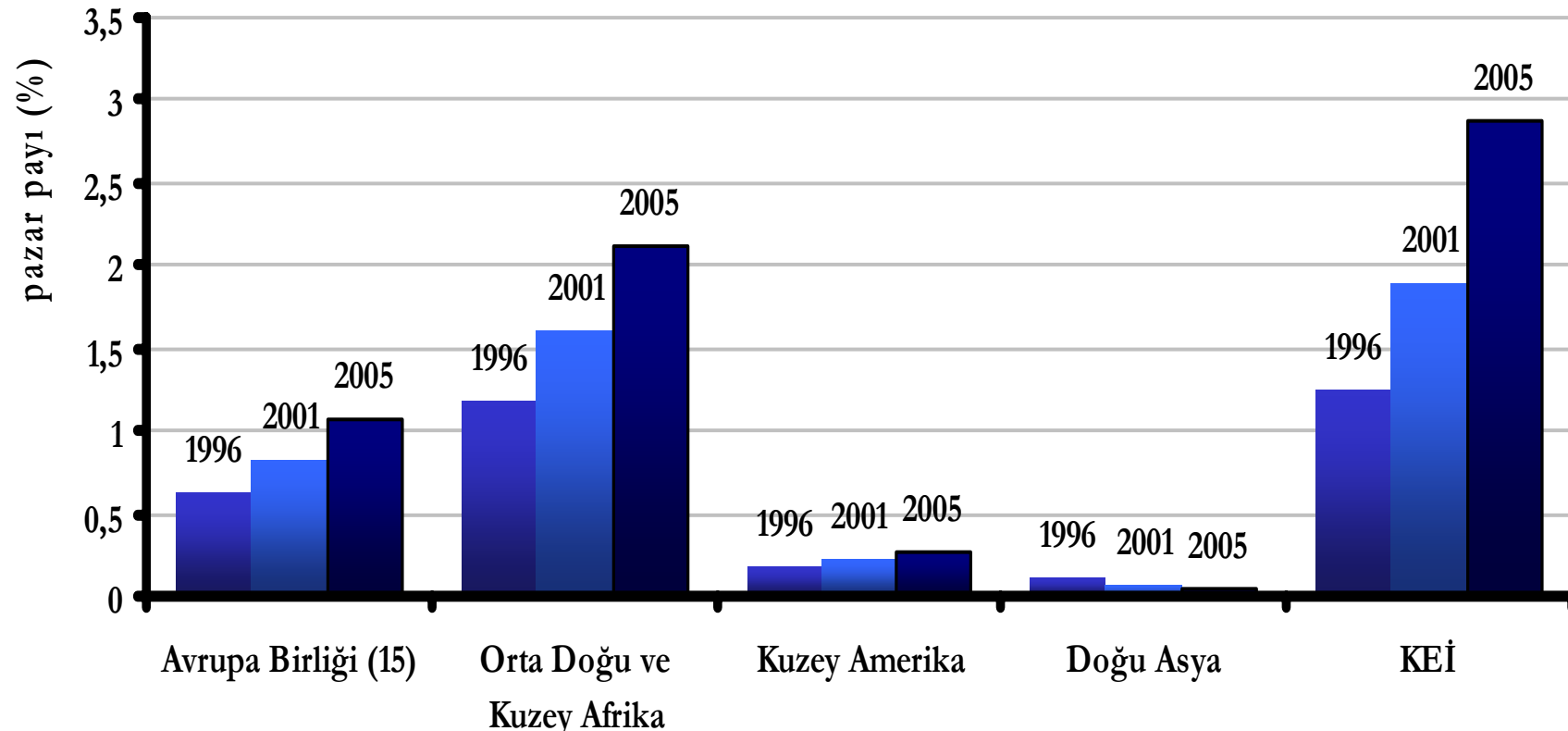
- Avrasya'nın bir ucunda AB diğer ucunda küresel ekonomik büyümenin lokomotifi Çin.
- Şu anda tam anlamıyla küresel ekonomiye entegre olamayan Karadeniz, 21. yüzyılda en önemli ticaret köprüsü görevini görecek.
- Karadeniz öyle veya böyle küresel ekonomiye entegre olacak.
- Önemli olan konular:
  - Neden Karadeniz? Enerji yolları?
  - Türkiye bu dönüşümün neresinde olacak?
  - Türkiye'nin önemi ne kadar zamana bağlı?

Karadeniz'de artık daha güçlü bir bölgesel aktörüz.

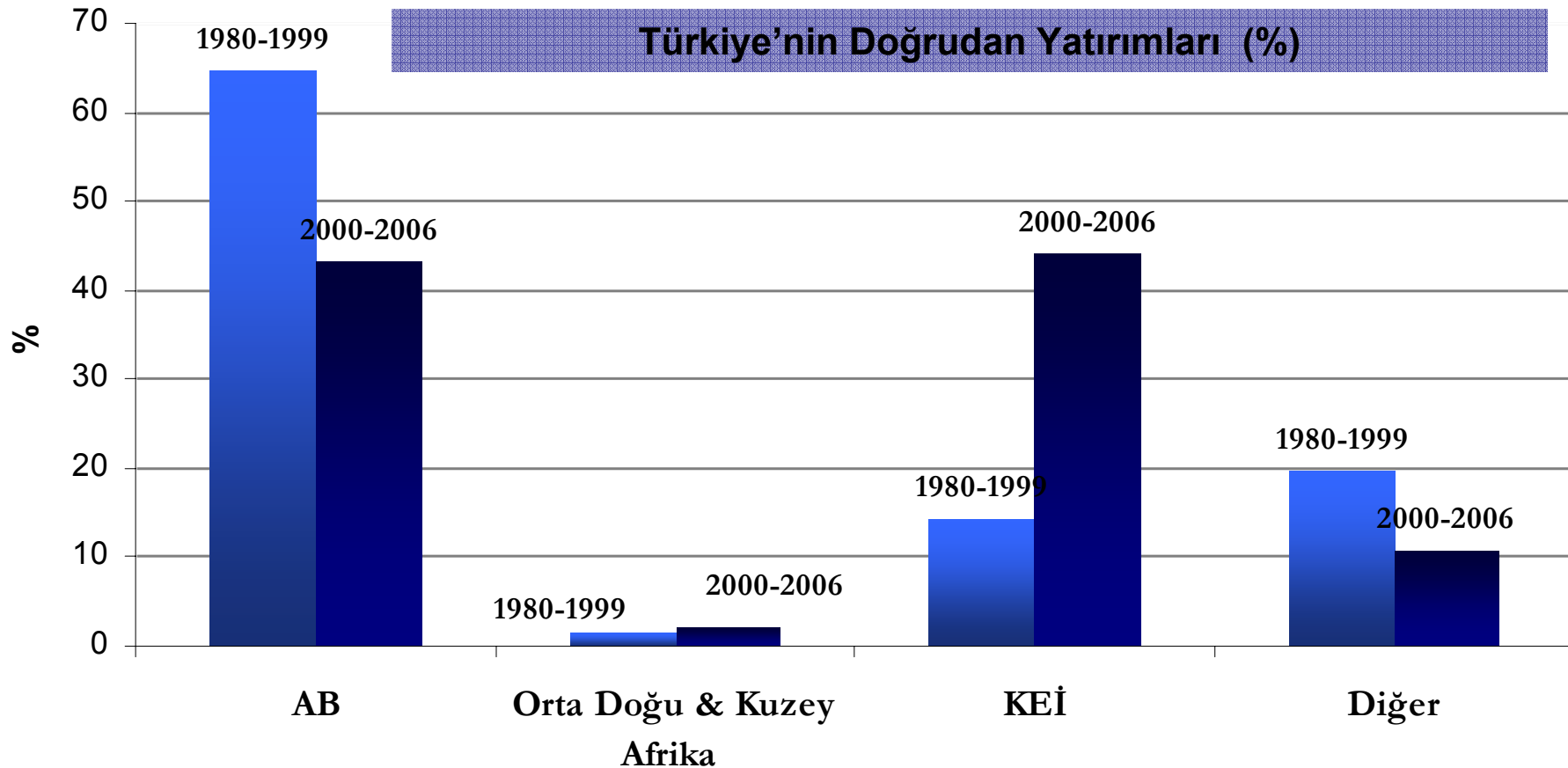
- KEİ ülkeleri özel sektörümüzün öncelikli pazarlarından birisi haline geldi.
- İmalat sanayi ürünleri ihracatı ve yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinde ciddi artışlar yaşandı.
  - ➔ TAV, Batum Havaalanı inşaatını; ENKA, Belgrad – Zagreb otoyolunu yaptı.
  - ➔ Şişecam, Gürcistan'ın en büyük cam fabrikasını satın aldı.

Türk İmalat Sanayiinin Bölgelerdeki Pazar Payları (%)

Türkiye, bölgedeki dönüşümü tetikleyebilecek ülkedir.

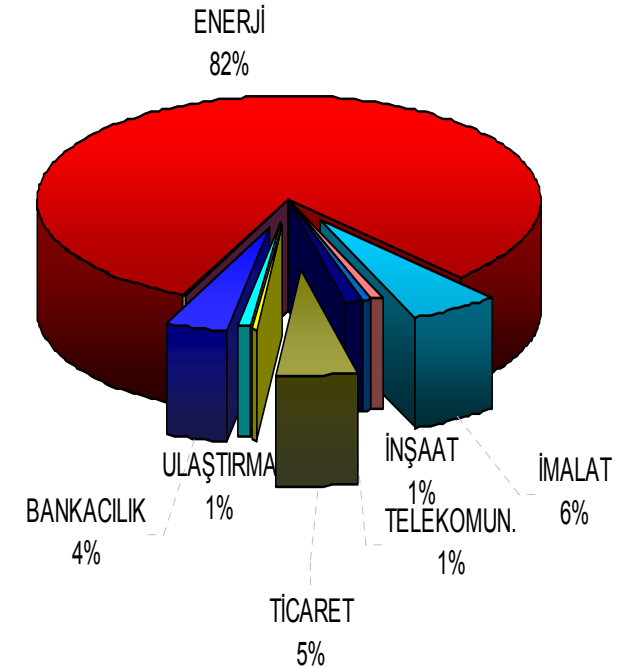
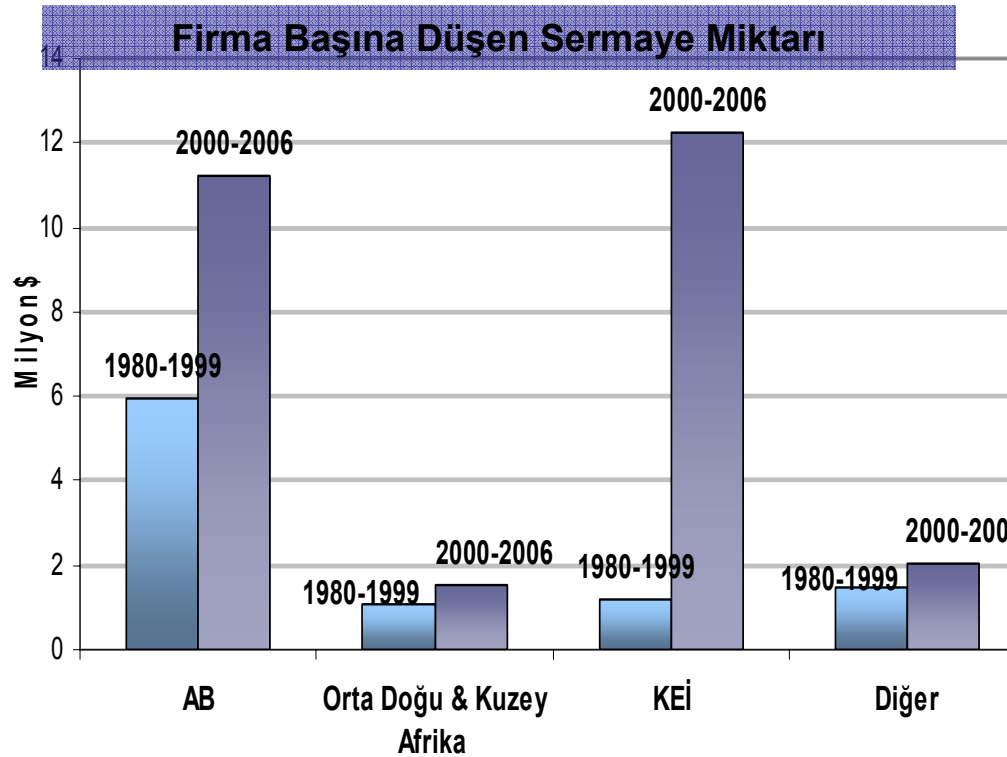
- 2001 sonrası yaşanan tempolu büyümeyle birlikte cari işlem dengemiz değişiyor.
  - ➔ Geçmiş dönemde, gönderdiğimiz işçilerden işçi dövizini kazanıyorduk.
  - ➔ Şimdi sermaye ihraç edip, kar transferi yapıyoruz.

Türkiye'nin Bölgeye Sermaye İhracının Büyüklüğü ve Kompozisyonu

- Karadeniz Bölgesi, firmalarımız için enerjiden ibaret gözüküyor.
- Sermaye ihracımızı uzun dönemde çeşitlendirmemiz gerekiyor.

Türkiye'nin KEİ Ülkelerine Yaptığı Doğrudan Yatırım, 1980 - 2006

Türkiye'nin KEİ Dönem Başkanlığı Süresince Öncelikleri Ne Olmalı?

- Karadeniz perspektifi dünyadaki büyüme trendlerine dayalı olmalıdır.
  - Karadeniz perspektifimiz özel sektör odaklı olmalıdır.
    - Ticaretin kolaylaştırılması
    - Özel sektör gelişimi
    - Yatırım ortamının iyileştirilmesi
- } KEİ dönem başkanlığımız bu gündemi oluşturmak için iyi bir fırsat sunuyor.
- İki aşamalı bir düşünme çerçevesi yararlı olabilir
    - Bölgede özel sektörümüzün önünün açılması Türkiye'nin görünürlüğünü arttıracaktır.
    - Bölgede bir bütün olarak ticareti kolaylaştırıcı adımlar atılması
      - Kamu idarelerinde ve özel sektör destek örgütlerinde kapasite inşası.
      - Kronik donmuş sorunlara çözüm bulamayacağımıza göre somut ve uygulanabilir küçük projelerle yürümek daha yararlı olacaktır.

Türkiye ne yapabilir?

- Öncelik bu konularda problemlili ülkelerde olmalıdır.
- Türkiye, bu konulardaki know-how'ını transfer edebilir.
  - Oda sisteminin geliştirilmesi: Bağımsız ve demokratik bir oda hareketi orta vadede toplumsal değişime katkı yapar.
  - Sınır geçişlerinin kolaylaştırılması: Yap-İşlet-Devret modeliyle sınır kapılarımızı modernize ettik.
  - Dinamik özel sektör tecrübemiz: 2005 yılında Türkiye ekonomisinde özel sektör yatırımları toplam yatırımların %80'ini, GSMH'nin %22'sini oluşturdu.
  - Organize Sanayi Bölgeleri: Türkiye'de 1962 yılından bu yana 250'ye yakın OSB kurulmuştur.

Teşekkürler

www.tepav.org.tr